

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

В. Монастирський, Н. Ганич

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

*Навчальний посібник
для студентів закладів вищої освіти*

Львів
Видавництво «Магнолія»
2026

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Львівського національного університету імені Івана Франка,
протокол №1 від 19 березня 2026 р.*

Автори:

Монастирський В. Р. – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму Львівського національного університету імені Івана Франка;

Ганич Н. М. – асистентка кафедри туризму Львівського національного університету імені Івана Франка.

Рецензенти:

Дубовіч І. А. – кандидат географічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, туризму та рекреації, Національний лісотехнічний університет України.

Габчак Н. Ф. – кандидат географічних наук, доцент, декан факультету туризму та міжнародних комунікацій, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Мариняк Я. О. – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України і туризму, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

Монастирський В. Р., Ганич Н. М.
М 77 **Туристично-рекреаційне країнознавство** : навчальний посібник / В. Р. Монастирський, Н. М. Ганич. – Львів : Видавництво «Магнолія», 2026. – 244 с. : іл.

ISBN 978-617-574-341-6

Навчальний посібник «Туристично-рекреаційне країнознавство» підготовлений відповідно до вимог вищої освіти та призначений для здобувачів спеціальностей «Туризм та рекреація», «Рекреаційна діяльність», «Географія» «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг». У посібнику системно розкрито природно-рекреаційний, історико-культурний та інфраструктурний потенціал провідних туристичних країн світу, особливості їх туристичної спеціалізації та функціонування туристичних дестинацій. Матеріал подано з урахуванням сучасних тенденцій розвитку міжнародного туризму, принципів сталого розвитку та практичних потреб фахової підготовки. Посібник містить контрольні питання та рекомендовані джерела, інформаційно насичений, доступний, що сприятиме якісному засвоєнню студентами кожної теми та самостійної роботи.

Для студентів, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів туристичного профілю, фахівців туристичної сфери.

УДК 911.3:338.48(100)

ЗМІСТ

ВСТУП	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРАЇНОЗНАВСТВА	12
<i>Тема 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства</i>	12
1.1. Поняття туристичного країнознавства, об'єкт і предмет	13
1.2. Місце туристичного країнознавства в системі наук, принципи країнознавства	14
1.3. Методи та джерела туристичного країнознавства	16
1.4. Туристичний потенціал країни як інтегральна категорія	17
<i>Контрольні питання та завдання</i>	18
<i>Тема 2. Глобальні просторові структури і країнознавство</i>	20
2.1. Поняття глобальних просторових структур у країнознавстві	20
2.2. Світовий простір і міжнародний поділ туристичної праці	21
2.3. Туристичні макрорегіони світу як форма просторової організації	22
2.4. Глобалізація і трансформація просторових структур туризму	23
2.5. Країна у глобальному туристичному просторі: типологія та ієрархія	24
<i>Контрольні питання та завдання</i>	25
<i>Тема 3. Територія в країнознавстві</i>	26
3.1. Поняття території та її значення у країнознавстві	26
3.2. Територіальна цілісність і державні кордони	27
3.3. Внутрішня територіальна диференціація країни	28
3.4. Територія як основа формування туристичних регіонів	29
3.5. Територіальний підхід у туристичному країнознавстві	30
<i>Контрольні питання та завдання</i>	31
<i>Тема 4. Географічне положення країни</i>	32
4.1. Поняття географічного положення країни та його значення	32
4.2. Види географічного положення країни	33
4.3. Географічне положення як чинник туристичної спеціалізації	34
4.4. Методика вивчення географічного положення країни	35
4.5. Значення географічного положення у туристичному країнознавстві	37
<i>Контрольні питання та завдання</i>	37
<i>Тема 5. Природа країни. Розселення населення. Народонаселення країни</i>	39
5.1. Природа країни як базовий елемент країнознавчого аналізу	39

5.2. Природно-ресурсний потенціал і рекреаційні можливості території.....	40
5.3. Народонаселення країни: чисельність, структура, динаміка	41
5.4. Розселення населення та урбанізація як фактори туристичної організації простору	42
5.5. Взаємодія природи й населення у формуванні туристичного образу країни.....	43
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>44</i>
Тема 6. Політична карта світу.....	46
6.1. Поняття політичної карти світу та її значення	46
6.2. Формування сучасної політичної карти світу	47
6.3. Типологія держав на політичній карті світу	48
6.4. Політична карта світу і міжнародний туризм	49
6.5. Динаміка політичної карти світу та її вплив на туристичні процеси.....	50
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>51</i>
Тема 7. Туристичне районування світу	52
7.1. Роль UNWTO у формуванні туристичного районування.....	52
7.2. Основні туристичні регіони світу за UNWTO.....	53
7.3. Методологічне значення туристичного районування.....	54
7.4. Туристичне районування і міжнародна туристична статистика.....	55
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>56</i>
РОЗДІЛ 2. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РЕГІОН	57
Тема 8. Туристична Італія	60
8.1. Загальні відомості про країну.....	60
8.2. Природно-рекреаційні ресурси Італії	62
8.3. Історико-культурні ресурси Італії	62
8.4. Туристична інфраструктура та основні центри туристичних дестинацій Італії	63
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>64</i>
Тема 9. Характеристика Іспанії як провідної туристичної країни європейського регіону.....	66
9.1. Загальні відомості про країну.....	66
9.2. Природно-рекреаційні ресурси Іспанії.....	67
9.3. Історико-культурні ресурси Іспанії (ЮНЕСКО, традиції, атракції)	68
9.4. Туристична інфраструктура та основні центри туристичних дестинацій Іспанії.....	69
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>69</i>
Тема 10. Туристична характеристика Польщі.....	72
10.1. Загальні відомості про країну.....	72

10.2. Природно-рекреаційні ресурси Польщі	73
10.3. Історико-культурні ресурси Польщі	74
10.4. Туристична інфраструктура та основні центри туристичних дестинацій Польщі	75
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>76</i>
Тема 11. Туризм у Болгарії	78
11.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму.....	78
11.2. Природно-рекреаційні ресурси Болгарії.....	79
11.3. Історико-культурні ресурси Болгарії.....	81
11.4. Туристична інфраструктура та основні центри туристичних дестинацій Болгарії	82
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>83</i>
Тема 12. Туристична привабливість Греції	85
12.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення, територія та державний устрій	85
12.2. Природно-рекреаційні ресурси Греції	86
12.3. Історико-культурні ресурси Греції	87
12.4. Туристична інфраструктура та основні центри туристичних дестинацій Греції	88
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>90</i>
Тема 13. Характеристика Португалії як туристичної країни європейського регіону.....	92
13.1. Загальні відомості про країну.....	92
13.2. Природно-рекреаційні ресурси країни	93
13.3. Історико-культурні ресурси країни	94
13.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	95
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>96</i>
Тема 14. Туристична привабливість Ізраїлю	98
14.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення, сучасні виклики для туризму)	98
14.2. Природно-рекреаційні ресурси країни	100
14.3. Історико-культурні ресурси країни	101
14.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	102
<i>Контрольні питання та завдання</i>	<i>103</i>
Тема 15. Туризм на Кіпрі	105
15.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення)	105

15.2. Природно-рекреаційні ресурси країни.....	106
15.3. Історико-культурні ресурси країни.....	107
15.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій.....	108
<i>Контрольні питання та завдання</i>	109
Тема 16. Характеристика Туреччини як провідної туристичної країни	111
16.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення)	111
16.2. Природно-рекреаційні ресурси країни.....	112
16.3. Історико-культурні ресурси країни.....	113
16.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій.....	114
<i>Контрольні питання та завдання</i>	115
РОЗДІЛ 3. АМЕРИКАНСЬКИЙ РЕГІОН	118
Тема 17. Характеристика Бразилії як провідної туристичної країни Американського регіону	120
17.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення).....	120
17.2. Природно-рекреаційні ресурси країни	121
17.3. Історико-культурні ресурси країни	122
17.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій.....	123
<i>Контрольні питання та завдання</i>	124
Тема 18. Характеристика Мексики як туристичної країни Американського регіону	126
18.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення).....	126
18.2. Природно-рекреаційні ресурси країни.....	127
18.3. Історико-культурні ресурси країни.....	128
18.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій.....	129
<i>Контрольні питання та завдання</i>	130
Тема 19. Туристична привабливість Перу	132
19.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення)	132
19.2. Природно-рекреаційні ресурси країни.....	133
19.3. Історико-культурні ресурси країни.....	134
19.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій.....	135
<i>Контрольні питання та завдання</i>	136

Тема 20. Країнознавча характеристика Домініканської Республіки	138
20.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення)	138
20.2. Природно-рекреаційні ресурси країни	139
20.3. Історико-культурні ресурси країни	140
20.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	141
<i>Контрольні питання та завдання</i>	142
Тема 21. Туристична привабливість Еквадору	144
21.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення)	144
21.2. Природно-рекреаційні ресурси країни	145
21.3. Історико-культурні ресурси країни	146
21.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	147
<i>Контрольні питання та завдання</i>	148
РОЗДІЛ 4. АЗІЙСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКИЙ РЕГІОН	151
Тема 22. Характеристика Індонезії як туристичної країни Азійсько-Тихоокеанського регіону	153
22.1. Загальні відомості про країну (географічне положення, історичні передумови, населення)	153
22.2. Природно-рекреаційні ресурси країни	154
22.3. Історико-культурні ресурси країни	155
22.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	156
<i>Контрольні питання та завдання</i>	157
Тема 23. Характеристика Японії як провідної туристичної країни Азійсько-Тихоокеанського регіону	160
23.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму	160
23.2. Природно-рекреаційні ресурси Японії	161
23.3. Історико-культурні ресурси Японії	163
23.4. Туристична інфраструктура та основні центри туристичних дестинацій Японії	164
<i>Контрольні питання та завдання</i>	165
Тема 24. Туристичне країнознавство Австралії	167
24.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму	167
24.2. Природно-рекреаційні ресурси Австралії	168
24.3. Історико-культурні ресурси Австралії	169

24.4. Туристична інфраструктура та основні центри туристичних дестинацій Австралії.....	170
<i>Контрольні питання та завдання</i>	171
Тема 25. Характеристика Таїланду як провідної туристичної країни	173
25.1. Загальні відомості про країну	173
25.2. Природно-рекреаційні ресурси Таїланду	174
25.3. Історико-культурні ресурси Таїланду	175
25.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	176
<i>Контрольні питання та завдання</i>	178
Тема 26. Туристична привабливість Мальдівської Республіки	180
26.1. Загальні відомості про країну	180
26.2. Природно-рекреаційні ресурси Мальдівської Республіки.....	181
26.3. Історико-культурні ресурси Мальдівської Республіки	182
26.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	183
<i>Контрольні питання та завдання</i>	185
Тема 27. Характеристика Шрі-Ланки як провідної туристичної країни	186
27.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму.....	186
27.2. Природно-рекреаційні ресурси Шрі-Ланки	187
27.3. Історико-культурні ресурси Шрі-Ланки	188
27.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	189
<i>Контрольні питання та завдання</i>	191
РОЗДІЛ 5. БЛИЗЬКОСХІДНИЙ РЕГІОН	192
Тема 28. Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ)	194
28.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму.....	194
28.2. Природно-рекреаційні ресурси Об'єднаних Арабських Еміратів	195
28.3. Історико-культурні ресурси Об'єднаних Арабських Еміратів	196
28.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій.....	197
<i>Контрольні питання та завдання</i>	199
Тема 29. Характеристика Єгипту як провідної туристичної країни	201
29.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму.....	201
29.2. Природно-рекреаційні ресурси Єгипту	202
29.3. Історико-культурні ресурси Єгипту.....	204

29.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	205
<i>Контрольні питання та завдання</i>	206
РОЗДІЛ 6. АФРИКАНСЬКИЙ РЕГІОН	208
Тема 30. Туристична привабливість Мадагаскару	210
30.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму.....	210
30.2. Природно-рекреаційні ресурси Мадагаскару	211
30.3. Історико-культурні ресурси Мадагаскару	213
30.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	214
<i>Контрольні питання та завдання</i>	215
Тема 31. Туристична привабливість Ефіопії та Кенії	217
31.1. Загальні відомості про країни. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму.....	217
31.2. Природно-рекреаційні ресурси Ефіопії та Кенії	219
31.3. Історико-культурні ресурси Ефіопії та Кенії	220
31.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	221
<i>Контрольні питання та завдання</i>	223
Тема 32. Туристичний Туніс	224
32.1. Загальні відомості про країну. Географічне положення та історико-політичні передумови розвитку туризму.....	224
32.2. Природно-рекреаційні ресурси Тунісу	225
32.3. Історико-культурні ресурси Тунісу.....	226
32.4. Характеристика туристичної інфраструктури. Центри туристичних дестинацій	227
<i>Контрольні питання та завдання</i>	228
ГЛОСАРІЙ	230
ДОДАТКИ	236

ВСТУП

Туристичне країнознавство є однією з базових навчальних дисциплін у системі підготовки фахівців туристичної сфери, оскільки формує цілісне уявлення про країни та регіони світу як об'єкти туристичного освоєння, споживання та управління. В умовах глобалізації, зростання міжнародної мобільності населення, диверсифікації туристичних потреб і посилення конкуренції між туристичними DESTINATIONAMI знання країнознавчих особливостей набувають не лише пізнавального, а й прикладного значення.

На сучасному етапі розвитку туризму країна розглядається не просто як територіально-політична одиниця, а як складна багатокomпонентна система, що поєднує природно-рекреаційні ресурси, історико-культурну спадщину, соціально-економічні умови, туристичну інфраструктуру, інституційне середовище та сформований туристичний імідж. Саме комплексний аналіз цих складових і становить предмет туристичного країнознавства як наукової та навчальної дисципліни.

Туристичне країнознавство сформувалося на перетині класичного країнознавства, соціально-економічної географії, рекреаційної географії та географії туризму. На відміну від загального країнознавства, яке має на меті всебічну характеристику держави, туристичне країнознавство зосереджується на виявленні туристичного потенціалу території, їх спеціалізації, конкурентних переваг і ролі у світовому туристичному просторі. Такий підхід зумовлює міждисциплінарний характер дисципліни та її тісний зв'язок із практикою туристичної діяльності.

У туристично-рекреаційному країнознавстві, яке ставить за мету розкрити туристичний імідж країни й сформувати туристичний образ DESTINATIONI, на першому місці при характеристиці виступають рекреаційно-туристичні ресурси та потенційні можливості території для розвитку туризму, стан туристичної інфраструктури й умови розвитку індустрії туризму, внутрішнє різноманіття певної країни. Дисципліна знайомить із туристично-рекреаційними ресурсами країн світу. Туристично-країнознавчі знання розглядаються як основа для створення туристичного іміджу країни, складовою якого виступають туристично-рекреаційні ресурси та потенційні можливості країни.

Навчальний посібник «Туристично-рекреаційне країнознавство» орієнтований на формування у студентів системних знань про закономірності розвитку туризму в країнах світу, просторові відмінності туристичних ресурсів і потоків, а також уміння аналізувати та порівнювати туристичну привабливість окремих держав і регіонів. Важливе місце у посібнику відведено регіональному підходу, що дозволяє розглядати країни у складі туристичних макрорегіонів з урахуванням історичних, культурних і геополітичних особливостей.

Метою посібника є забезпечення теоретичної та практичної підготовки майбутніх фахівців туризму, розвиток аналітичного мислення, навичок роботи з країнознавчою інформацією та здатності застосовувати отримані знання у професійній діяльності. Структура посібника побудована відповідно до логіки навчального процесу й передбачає послідовний перехід від теоретичних засад туристично-рекреаційного країнознавства до аналізу туристичних регіонів і країн – лідерів світового туризму.

Навчальне видання

Монастирський Володимир Романович
Ганич Наталія Михайлівна

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

Навчальний посібник

Формат 70x100/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура PT Serif. Умовн. друк. арк. 19,67.

Видавництво «Магнолія»
м. Львів-53, 79053, Україна, тел.: +38 (050) 370-19-57

e-mail: magnol06@ukr.net
<https://magnolia.lviv.ua>

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 2534 від 21.06.2006 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Надруковано в друкарні видавця Марченко Т. В.